

गेरुवा गाउँपालिका

स्थानीय राजपत्र

खण्ड: ७

संख्या: १

मिति : २०८०/०१/१०

भाग-२

गेरुवा गाउँपालिकाको सूचना

गेरुवा गाउँपालिकाको बालउद्धार तथा राहत कोष सञ्चालन कार्यविधि, २०७६ लाई संशोधन गर्न बाञ्छनीय भएकोले गेरुवा गाउँपालिकाले देहायको कार्यविधि बनाएको छ ।

संवत् २०८० सालको नियम नं. १

बालउद्धार तथा राहत कोष सञ्चालन कार्यविधि (प्रथम संशोधन), २०८०

बालउद्धार तथा राहत कोष सञ्चालन कार्यविधि (प्रथम संशोधन), २०८०

प्रमाणिकरण मिति २०८०/०१/१०

प्रस्तावना:

गेरुवा गाउँपालिका भित्रका आपत्कालीन एवं जोखिम अवस्थामा रहेका बालबालिकाहरूको तत्काल संरक्षण, उद्धार, राहत र पारिवारिक पुर्नस्थापना गर्न तथा बालबालिकाको हकहितको संरक्षण र सम्बर्द्धन गर्नका लागि स्थानीय स्तरमा आर्थिक स्रोत सङ्कलन गरी परिचालन गर्न गेरुवा गाउँपालिका गाउँ कार्यपालिकाको बालबालिकाको हक अधिकार संरक्षण सम्बन्धी व्यवस्था गर्न बनेको निर्देशिका, २०७६को दफा ११ र बालउद्धार तथा राहत कोष सञ्चालन कार्यविधि, २०७६ को बुँदा न १४ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी मिति २०८०।०१।०८ गतेको गाउँ कार्यपालिकाको बैठक बाट यो कार्यविधि पारित गरि जारी गरिएको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:-

क) यो कार्यविधिको नाम “बालउद्धार तथा राहत कोष सञ्चालन कार्यविधि (प्रथम संशोधन), २०८०” रहेको छ ।

ख) यो कार्यविधि गाउँ कार्यपालिकाको बैठकले स्वीकृत गरेको मिति देखि तुरुन्त लागू हुनेछ ।

२. विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा:-

क) “कोष” भन्नाले यस कार्यविधिको ४ नं. बुँदामा उल्लेख गरे बमोजिम स्थापना गरिएको गाउँ/वडा स्तरीय बाल कोषलाई सम्झनुपर्दछ ।

ख) “गाउँपालिका” भन्नाले गेरुवा गाउँपालिकाको कार्यालयलाई सम्झनुपर्दछ,

ग) “वडा कार्यालय” भन्नाले गेरुवा गाउँपालिका वडा कार्यालयहरूलाई सम्झनुपर्दछ ।

- ख) गाउँ बालसंरक्षण समिति भन्नाले गेरुवा गाउँपालिका भित्र गठित बाल संरक्षण समिति र वडा बाल संरक्षण समिति भन्नाले गेरुवा गाउँपालिका भित्रका वडामा गठित बाल संरक्षण समितिलाई बुझनुपर्दछ ।
- ड) “आपतकालिन अवस्था एवं जोखिम अवस्थामा रहेका बालबालिका” भन्नाले कार्यविधिको १० नं. बुँदामा उल्लेखित बालबालिकालाई सम्झनुपर्दछ ।
- च) “सञ्चालक समिति” भन्नाले कार्यविधिको ६ नं. बुँदामा उल्लेख गरे बमोजिम गठन भएको समितिलाई सम्झनुपर्दछ ।

३. कोषको उद्देश्य यस बालकोषका उद्देश्य देहाय बमोजिम रहने छन ।

- क) जोखिम अवस्थामा रहेका बालबालिकाको उद्धार गर्ने,
- ख) जोखिम अवस्थामा रहेका बालबालिकाहरूलाई राहत (आधारभुत आवश्यकता सहित) उपलब्ध गराउने,
- ग) जाखिममा रहेका बालबालिकालाई पारिवारिक पुर्नस्थापना गर्ने,
- घ) आवश्यक मनोसामाजिक परामर्श तथा स्वास्थ्य उपचार सहयोग गर्ने,
- ड) विभिन्न कारणले शिक्षाबाट बञ्चित भएका बालबालिका हरूलाई आवश्यक शैक्षिक सहयोग उपलब्ध गराउने
- च) जोखिम अवस्थामा रहेका बालबालिका हरूको अधिकार संरक्षण र सम्बर्द्धनको सुनिश्चितता गर्ने,

४. कोषको स्थापना:-

- क) गेरुवागाउँपालिका तथा यसअर्न्तगतका वडा कार्यालयमा गाउँ र वडा बालसंरक्षण समितिको बैठकबाट स्वीकृत भई जोखिम वा आपतकालीन अवस्थामा रहेका गाउँ/वडा भित्रका बालबालिकाको संरक्षण गर्न गाउँ/वडा स्तरमा बाल कोषको स्थापना गरिन्छ ।
- ख) बाल कोषमा देहाय बमोजिमको रकम जम्मा हुनेछ ।
- १) संघीय तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने रकम

- २) गेरुवागाउँपालिका/सम्बन्धित वडाले यस कोषमा जम्मा गर्न पठाएको रकम,
- ३) विभिन्न संघ-संस्था वा व्यक्तिबाट सहयोग स्वरूप प्राप्त हुने रकम,
- ४) बालबालिकाका क्षेत्रमा कामगर्ने संस्थाले कार्य सम्भौता गर्दा स्विकृत रकमको ०.००२५ प्रतिशतले हुनआउने रकम
- ५) कोषलाई अन्य कुनै स्रोतबाट प्राप्त हुने रकम आदि ।

५. सञ्चालक समितिको गठन : कोषको व्यवस्थापन, सञ्चालन एवं स्रोतको खोजी गर्न देहाय बमोजिमको गाउँ/वडा सञ्चालक समिति रहनेछ ।

क) गाउँ सञ्चालक समिति

१) बाल अधिकार समितिको संयोजक गाउँपालिका उपाध्यक्ष	- संयोजक
२) गाउँ स्तरीय सामाजिक विकास समिति संयोजक वा प्रतिनिधि	- सदस्य
३) गाउँपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	- सदस्य
४) कार्यपालिकाको महिला सदस्य	- सदस्य
५) गाउँ कार्यपालिका कार्यालयको आर्थिक प्रशासन शाखा प्रमुख	- सदस्य
६) गाउँ स्तरीय बालक्लव सञ्चालको अध्यक्ष	- सदस्य
७) बालबालिकाको क्षेत्रमा कार्यरत संघ संस्था मध्येबाट संयोजकले मनोनित गरेको १ जना	- सदस्य

- द) महिला तथा बालबालिका शाखा प्रमुख वा उक्त शाखाको जिम्मेवारी सम्हालेको कर्मचारी
- सदस्य सचिव

६. सञ्चालक समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार :

सञ्चालक समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ,

(क) जोखिम अवस्थामा रहेका बालबालिकाको उद्धार गर्ने, स्वास्थ्योपचार गर्ने, पुनर्स्थापना गर्ने, त्यस्ता बालबालिकालाई राहत दिने र शैक्षिक सहयोग गर्ने सम्बन्धमा आवश्यक कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने,

(ख) कुनै बालबालिका जोखिम अवस्थामा भए वा नभएको निर्धारण गर्ने,

(ग) सहयोगको आवश्यकता र उपलब्ध स्रोतको आधारमा सामग्री वा नगद सहयोग गर्ने र सो को विवरण अद्यावधिक गर्ने ।

(घ) प्रत्येक ६ महिनामा कार्य प्रगति विवरण गाउँपालिका/वडा कार्यालयमा पेश गर्ने,,

(ङ) बाल संरक्षण समितिसंग मिलेर जोखिम अवस्थामा रहेका बालबालिकाको तथ्याङ्क सङ्कलन गर्ने/गराउने,

(च) बाल उद्धार कोषवृद्धिको लागि आवश्यक नीति र रचनात्मक क्रियाकलाप सञ्चालन गर्ने ।

(छ) कोषको आय-व्ययको विवरण अद्यावधिक गरी गाउँपालिका, वडा कार्यालय, गाउँ/वडा बाल संरक्षण समितिमा पेश गर्ने,

(ज) कोषको वृद्धिमा सहयोग गर्ने संघ-संस्था वा व्यक्तिको विवरण अद्यावधिक गर्ने,

७. कोष सञ्चालन विधि

क) कोषको रकम रु ५००० सम्म सानो नगदीकोषको रुपमा सदस्य सचिवले पेशकी स्वरुप लिई रु ५००० सम्म आवश्यकता, औचित्य र कोष सञ्चालन कार्यविधि अनुसार उपलब्ध गराउने । सो

सानो नगदी कोष खर्च भएमा पुन पेशकी स्वरुप दिन सकिने र सो को विवरण समितिको बैठकमा पेश गरि अनुमोदन गर्नु पर्ने छ । ।

ख) रु. ५००० भन्दा बढि तत्काल खर्च गर्नुपर्ने देखिएमा सञ्चालक समितिको संयोजकको सल्लाह बमोजिम रु. २०,०००। सम्म खर्च गर्न सकिने र सो खर्च समिति बैठकबाट अनुमोदा गराउनु पर्ने ।

ग) रु. २०,०००। भन्दा बढि आवश्यकभएमा सञ्चालक समितिको बैठकको निर्णय आवश्यक पर्ने ।

७. सञ्चालक समितिले गर्न नहुने कामहरू,

सञ्चालक समितिले देहायका काम गर्न गराउन हुंदैन ।

क) कोषको रकम हिनामिना गर्ने वा कोषको उद्देश्य विपरित समितिका कुनै सदस्य वा अन्य कुनै व्यक्तिलाई लगानी गर्न ।

ख) आपतकालिन अवस्थाका बालबालिकाको तत्काल उद्धार तथा संरक्षण गर्ने कार्यबाहेक अन्य कार्यमा कोषको रकम खर्च गर्न ।

८. सञ्चालक समितिको बैठक आपतकालिन अवस्थाका बालबालिकाहरूको संरक्षणको लागि गाउँ/वडा बाल संरक्षण समिति मार्फत् गाउँपालिका/वडा कार्यालयमा परेका निवेदन उपर छलफल र निर्णय गर्न सञ्चालक समितिको बैठक देहाय बमोजिम बस्नेछ ।

क) सञ्चालक समितिको बैठक संयोजकले तोकेको मिति, समय र स्थानमा आवश्यकता अनुसार बस्नेछ ।

ख) सञ्चालक समितिको बैठकको अध्यक्षता समितिको संयोजकले गर्नेछ । निजको अनुपस्थितिमा सञ्चालक समितिको सदस्य सचिवले गर्नेछ ।

ग) सञ्चालक समितिले सहमतिका आधारमा निर्णय गर्नेछ, र सहमति नभएमा बहुमतले गरेको निर्णय मान्य हुनेछ ।

घ) सञ्चालक समितिको निर्णय सदस्य-सचिवले प्रमाणीत एवं अद्यावधिक गरी राख्नेछ ।

ड) सञ्चालक समितिको सम्पर्क स्थान गाउँपालिकाको महिला तथा बालबालिका शाखा तथा वडा स्तरमा बालमैत्री सम्पर्क शाखामा रहनेछ ।

९. लेखा परिक्षण:- कोषको लेखा परिक्षण गेरुवा गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय बाट हुनेछ ।

१०. आपतकालीन एवं जोखिम अवस्थाका बालबालिका अन्तर्गत देहायका बालबालिका पर्दछन्

- १) जोखिमपूर्ण श्रममा संलग्न रहेका,
- २) यौनशोषण, यौन दुर्व्यवहार, बेचबिखन वा ओसार पसारमा परेका,
- ३) शारीरिक वा मानसिक यातना वा भेदभाव जस्ता दुर्व्यवहारबाट पिडित,
- ४) अपाङ्गता भएका,
- ५) दुर्घटनामा परेका वा प्राकृतिक प्रकोपमा परेका,
- ६) हिंसाबाट प्रभावित एवं पिडित भएका,
- ७) हराएको वा बेवारिसे अवस्थामा फेला परेका,
- ८) ऋणको कारणले बन्धकमा रहेका वा जबरजस्ती श्रममा लगाई पिडित भएका,
- ९) बाबु/आमा कारागार वा हिरासतमा रहेको वा कुनै कसुरको कारणले बेवारिसे भएका,
- १०) बाबुआमा वा आफन्तजनको संरक्षणबाट बंचित भएका,
- ११) सुस्त मनस्थीति भएका,
- १२) अपहरण वा शरीर बन्धकमा परेका,
- १३) सडक बालबालिका,
- १४) एच.आई.भि.संक्रमित तथा प्रभावित भएका,
- १५) सञ्चालक समितिले आपतकालिन अवस्थामा रहेका भनि ठम्याएका अन्य बालबालिका ।

११. निवेदन दिन सक्ने : यस कार्यविधिको १० नं. बुँदामा उल्लेख गरिएका बालबालिकाहरूको संरक्षण, उद्धार तथा राहतको लागि आफ्नो परिचय खुल्ने गरी गेरुवा गाउँपालिका वा सम्बन्धित वडाहरूमा बसोबास गर्ने जोसुकै सरोकारवाला/व्यक्तिले गेरुवा गाउँपालिका गाउँ कार्यपालिका अन्तर्गत महिला तथा बालबालिका शाखा, वडा कार्यपालिकाको कार्यालय वा बाल अधिकार संरक्षण समितिको कार्यालयमा बालबालिकाको विस्तृत विवरण खुल्नेगरी निवेदन दिन सक्नेछ ।

१२. खाताको सञ्चालन :- कोषको खाता गाउँ कार्यपालिकाको निर्णय अनुसार नेपाल सरकारबाट मान्यता प्राप्त बैंकमा खाता खोली गेरुवा गाउँ कार्यपालिका कार्यालयको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र आर्थिक प्रशासन शाखा प्रमुखको संयुक्त दस्तखतबाट सञ्चालनमा हुनेछ ।

१३. कोषको रकम फ्रिज नहुने : प्रचलित कानूनमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि कोषको रकम खर्च नभए आर्थिक वर्षको अन्त्यमा बाँकी रहेमा त्यस्तो रकम फ्रिज हुने छैन ।

१४. कार्यविधिको व्याख्या तथा संशोधन :- यस कार्यविधिमा भएका व्यवस्थाहरूमा कुनै विवाद आएमा कानून बमोजिम अन्तिम निर्णय गरिनेछ । साथै संशोधन आवश्यक भएमा कार्यपालिकाले बाल अधिकार समितिको सिफारिसमा सञ्चालक समितिको राय लिई कार्यविधि संशोधन गर्न सक्नेछ ।

१५. कोष खारेज हुन सक्ने अवस्था :- कुनै कारणबस बाल उद्धार कोषसञ्चालन गर्न आवश्यक नदेखिएमा प्रयाप्त कारणहरू सहित गाउँ कार्यपालिकाले सञ्चालक समितिको राय लिई कार्यपालिका तथा गाउँ/वडा समितिको संयुक्त निर्णयले खारेज गर्न सकिनेछ र कोष खारेज भएमा कोषमा रहेको रकम गाउँ/वडा बाल संरक्षणको अगुवाईमा बालहितकारी कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिनेछ ।

आज्ञाले

बस बहादुर राना

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत